

1

► Kerncijfers

- Sociale ondernemingen hebben **16.968 vestigingen**
- 9,8% van alle ondernemingen in Vlaanderen
- **425.045 arbeidsplaatsen** + **52.038 zelfstandigen**
- 18,1% van de loontrekkende werkgelegenheid
- Social profit realiseert **€18 280 000 000 toegevoegde waarde**
- 7,59% van totale toegevoegde waarde in de Vlaamse economie

<https://verso-net.be/cijfers>

2

► Energiecrisis

- Reguliere niet-indexering werkingsmiddelen sinds 2012
- Energiebesparende maatregelen niet altijd toegankelijk
- Klimaatsubsidie geen indexering prijsstijgingen na aanvang werken
- Verplaatsingen en brandstofprijzen
- Maatschappelijke dienstverlening komt in gedrang
- ...

3

► Reguliere niet-indexering werkingsmiddelen

- Reguliere niet-indexering werkingsmiddelen sinds 2012 in de praktijk, sinds 2019 in regeerakkoord.
- Concreet kan je stellen dat 100 euro aan werkingsmiddelen in 2009, bij normale indexering en zonder besparingen intussen bijna 122 euro zou zijn. Maar door de ingrepen van de overheid is die 100 euro vandaag nog slechts 90 à 95 euro.
- Aandacht in [het SERV advies](#) over de Vlaamse begroting 2023. Krachtlijn 8: duidelijke verschillen in de manier waarop verschillende werkingsmiddelen en toelagen (aan instellingen) geïndexeerd worden. In sommige domeinen zijn deze uitgaven reeds jaren niet geïndexeerd, soms zonder transparante motivering of zonder rekening te houden met eerder aangegane verbintenissen.
- Gecombineerd met hoge inflatie en de stijgende energieprijzen komt de maatschappelijke dienstverlening in het gedrang !

4

► Prijsstijgingen energie

- De meeruitgaven voor energie vertalen zich structureel binnen de resultaten van elke social-profitorganisatie. Voor de residentiële voorzieningen (bijvoorbeeld PVT, IBW en revalidatieziekenhuizen, JH,...) wordt de impact op basis van de evolutie van de energiegcomponent tot augustus 2022 geraamd op een extra uitgave van 12 miljoen euro.
- De gestegen uitgaven binnen de WZC bedragen ruim 132 miljoen euro en zouden bij doorrekening aan de bewoner leiden tot een kost van ruim 7 euro per dag per bewoner. Dat is een structurele stijging van 4 euro per dag per bewoner sinds 1/1/2022.
- In de socioculturele sector zien we een stijging van de energiekosten tot 360%.
- Decretaal zijn de temperaturen in zorgsectoren vastgelegd, bv 22° in woonzorg, kinderopvang, ...
 - quid ?
 - Kunnen er nieuwe richtlijnen komen ?

5

► Uit de praktijk

- “Bij ons speelt niet alleen de niet-indexering van de werkmiddelen, maar ook het feit dat bij groepswoningen de energietellers op naam van de voorziening staan. Hierdoor kunnen de bewoners geen beroep doen op het sociaal tarief, waarvoor zij nochtans beantwoorden aan alle criteria.”
 - algemeen coördinator van Beschut Wonen

6

► Uit de praktijk

- “Wij zagen onze voorschotfacturen bijna verdriedubbelen: van 973 euro naar 2.798 euro. We zitten nochtans in een recent gerenoveerde pastorie. We kunnen structureel dan ook niet veel meer doen qua energiebesparingen, want we gebruiken al de recentste technieken”
 - zakelijk coördinator kinderopvang

7

► Maatregelen verduurzaming infrastructuur

- Onduidelijk welke maatregelen beschikbaar zijn en ingezet kunnen worden door sociale ondernemingen.
 - Zie <https://www.departementwvg.be/vipa-kenniscentrum-duurzaam-bouwen-klimaatfonds-klimaatsubsidies> (“Welke maatregelen komen NIET in aanmerking?”)
 - Definities toepassingsgebied verschillen: kmo’s, bedrijven, ondernemingen,...
 - Instrument voor het stimuleren van grootgebruikers excl. social profit? ([EBO](#)).
- Alle maatregelen voor ondernemingen moeten gelden voor alle sociale ondernemingen.

8

► Een voorbeeld: blue deal?

Verwacht eind 2022: gratis waterscan voor kmo's

Vlaanderen is een regio die kampt met een watertekort. De droogte is deze weken actueler dan ooit. Met de Blue Deal-oproep en een gratis waterscan (eind 2022) krijg je als kmo steun om in te zetten op waterbesparing.

BLUE DEAL VOOR WATERBESPARING

[Blue Deal-projecten besparen 8.517 m3 water per jaar | Agentschap Innoveren en Ondernemen \(vlaio.be\)](#)

9

► Maatregelen infrastructuur

- Op heden vooral VIPA, maar niet voor alle sociale ondernemingen
 - Socio-culturele organisaties uitgesloten.
 - Hoofdkantoren sociale ondernemingen komen niet in aanmerking.
 - Huurgebouwen? 25 jaar gebruik aanpassen?
 - Weinig data – Terra verder uitbouwen
 - Klimaatfonds : tussen raming en uitvoering bouwwerken stijgen de kosten met 25% en die cijfers worden snel ingehaald.
 - VIPA vraagt offertes met vaste prijzen → geen offertes meer
 - Bezorgdheid: soms sneller ondersteuning voor energie dan voor asbestverwijdering waardoor nadien een complexer traject voor asbestverwijdering
 - → Energie en asbest samen

10

► Maatregelen infrastructuur

- Ook verlaging BTW voor elektriciteit gewenst
- Vergunningen voor zonnepanelen, en windmolens moeten soepeler:
- Betere systemen voor prefinanciering? Renteloze leningen ?
- Hoe sneller winst en initiële kost overbruggen?

11

► Brandstofkosten

- Alle outreachende dienstverlening komt onder druk wegens stijgende verplaatsings-kosten, bv Thuiszorg.
 - Personen met een handicap: transport gebruikers naar activiteiten (reële kost kan niet doorgerekend worden aan de gebruiker): ambulante activiteiten in gedrag.
 - Knelpuntberoepen en personeelstekort/uitval: verplaatsingskosten wegen teveel door, personeel wil enkel korte verplaatsingen (vb onderwijs, kinderopvang, thuiszorg, ...)
 - Kilometervergoedingen wagen/fiets ongelijk en gebaseerd op traditionele fiets (in weer en wind).
- Medewerkers weigeren zorgopdrachten wegens te ver en te duur en geen adequate vergoeding

12

► Kennisdoorstroming

- Discrepantie patrimonium grote en kleinere sociale ondernemingen.
- Grote verschillen naar sector en werkterrein.
- Sensibiliseren cfr. Innovatievolgers?
- Ontzorgen door Veb niet voor iedereen toegankelijk

13

► Eindgebruiker?

- Zorgvermijding, bv thuiszorg
- Maatwerkers en andere kwetsbare medewerkers : opleiding energie besparen en ondersteuning bij aanvraag sociaal tarief
- Dienstverlening komt in gedrang :
 - Stijgende energie-en brandstofkosten zijn realiteit
 - Kwaliteitscriteria, oa temperaturen in decreten
 - Kosten kunnen niet doorgerekend worden aan bewoners/patienten/personen met zorgnood
 - ➔ Afbouw dienstverlening wordt realiteit
 - ➔ Wie gaat de keuzes maken ????

14

► Conclusies

- Stop pervers mechanisme niet-indexering
- Toegang steun voor alle ondernemingen (energie, vergroening, digitalisering, ...)
- Stijgende energieprijzen : Maatschappelijke dienstverlening komt in het gedrang !!!